

KURIER WIECZORNY

PISMO DEMOKRATYCZNE

Nr 323

Kraków, sobota dnia 26 listopada 1938 r.

Rok II

Proklamowanie strajku generalnego we Francji

Paryż. (ar) Na środę 30 bm. konfederacja generalna pracy proklamowała generalny 24-godzinny strajk demonstracyjny. Ze strajku wyłączone są tylko szpitale. Równocześnie Rada Naczelna Związku Kolejarzy powzięła uchwałę wzywającą wszystkich kolejarzy do bezwzględnego udziału w strajku generalnym.

Paryż. (ar) W dniu dzisiejszym liczba strajkujących robotników sięga 150 tysięcy. Premier Daladier za powiedział ogłoszenie stanu wyjątkowego, mobilizację kolejarzy oraz robotników, zatrudnionych w zakładach użyteczności publicznej. Mimo zapowiedzi wprowadzenia takich drakońskich środków panuje przekonanie, że robotnicy nie poddadzą się zarządzeniom rządu, nawet w wypadku rozlepienia afiszów mobilizacyjnych we fabrykach.

Paryż. (ar) W departamentach północnych nieczynne są wszystkie kopalnie i fabryki. Ogłoszono dekret rekwizycji linii kolejowej na odcinku Anzin. Robotnicy nie pozwo-

lili na tym odcinku przywrócić ruchu. Okupują stację kolejową. W o kolicach Paryża nie pracują największe fabryki samochodowe, przemysłu zbrojeniowego.

Wśród robotników panuje nastrój największego podniecenia. Robotnicy podkreślają że nie pozwolą w żadnym wypadku na wprowadzenie bezprawia do życia francuskiego.

Paryż. (ar) Z terenu całej Francji napływają wiadomości że fala strajkowa obejmuje coraz to nowe gałęzie przemysłu. W departamencie du Nord strajkuje 40.000 górników i robotników metalowych. W okręgu Rouen strajk objął rafinerię nafty i inne fabryki. W Denain strajkują hutnicy. Doszło tam do poważnych starć hutników z policją. Robotnicy otoczyli samochody gwardii ruchomej i przedziurawili pneumatyki samochodów unieruchamiając je. Strajkują pracownicy fabryki samolotów Blocha w Orly. Również w fabryce samolotów Brequeta w Villacoublay wybuchł strajk.

Paryż. (ar) Gwardia cywilna wraz z policją przystąpiła do opróżnienia okupowanych zakładów Renaulta pod Paryżem. W akcji tej posługiwano się bombami łzawiącymi. Doszło do walki o każde imadło o każdą obrabiarkę, przycym robotnicy używali śrub, sworzni, oraz innych przedmiotów żelaznych jako pocisków.

„Matin“ podaje że w akcji tej jest rannych 40 policjantów i 40 gwardzistów.

Paryż. Pat. W czasie dokonywania ewakuacji zakładów przemysłowych Renault aresztowano 400 osób. Wszyscy aresztowani stawieni zostali natychmiast przed sądem śledczym i odpowiadać będą za bunt z bronią w reku.

Paryż. (ar) Krążą wiadomości, że prezydent republiki Lebrun podpisał dekret o specjalnych pełnomocnictwach dla rządu upoważniających go do przeprowadzenia „w razie konieczności“ militarystacji przemysłu wojskowego i kolei.

Pozatem informują że rząd zamierza natychmiast zwolnić każdego urzędnika który się przyłączy do strajku.

Paryż. (ar) Socjalistyczna grupa parlamentarna uchwaliła rezolucję w której domaga się dymisji rządu.

Korona-Radio....

i dobre i dostępne.
POPULARNY ODBIORNIK DLA WSZYSTKICH

Korona 49 A — na raty po zł. 10.— mies.
Luksusowe superheterodyny — na raty od złotych 19.50.

Demonstracja i sprzedaż w głównym składzie
Fachowa firma „D N T E N A“
Radiowa
Kraków, ul. STAWKOWSKA 1, telefon Nr 176-17

Bewelacyjne kulisy spotkania króla Karola z Hitlerem

Bukareszt. (pk) W Bukareszcie utrzymuje się pogłoska że król Karol przed swoim wyjazdem do Londynu i Paryża przyjął swego kuzyna Hohenzollerna który przybył do niego z podwójną misją: aby przygotować spotkanie króla Karola z Hitlerem i Goeringiem a następnie aby zażądać od króla Karola by w jak najbardziej zdecydowany sposób przeciwstawił się polskiemu i węgierskiemu żądaniom stworzenia wspólnej granicy. Fryderyk Hohenzollern kładł szczególny nacisk na ten właśnie ostatni punkt; Hohenzollern wrócił do Rzeszy z obietnicami królewskimi.

Sytuacja wewnętrzna w Rumunii jest nadalowa elektrycznością. Przeciwno królowi występuje człowiek który ma cały kraj za sobą, to jest Maniu, szef rumuńskiej partii chłopskiej. Popularność Maniu jest niezwykła.

Król liczy się z Maniu, który sam jedyn w całym królestwie ma prawo zwoływać zgromadzenia publiczne. Maniu bardzo ostro protestuje przeciwko obecnemu reżimowi królewskiemu.

Tak katować potrafią tylko bestje a nie ludzie

Berlin (c) Wczoraj donieśliśmy o posiedzeniu gaulerów z całej Rzeszy pod przewodnictwem Marsz. Goeringa. Dziś podajemy postanowienia, które zapadły na posiedzeniu:

1) ustalona stawka w wysokości 20 proc. od podatku majątkowego nie wystarcza na ściąganie jednego miljaru marek kontrybucji, więc zostanie podniesiona do 35 proc. bądź ściągane się ratę dodatkową.

2) konieczność znalezienia jakichś pomieszczeń dla Żydów wydalonych z domów i z dzielnic, w których mieszkają Aryjczycy. Podobno uchwalono na posiedzeniu budowę odpowiednich baraków.

3) sprawa zatrudnienia wszystkich bezrobotnych Żydów przy robotach publicznych,

4) postępowanie wobec Żydów na legalnej drodze prawnej.

Londyn (m) Berliński korespondent „Times“ donosi, że w dniach najbliższych oczekiwane jest ogłoszenie dekretu zakazującego Żdom zamieszkiwania pewnych okręgów i miast. Dla Żydów mają być wyznaczone strefy zamieszkania w określonych dzielnicach większych miast. Utrzymują nawet — dodaje korespondent „Times“ — o rzeczy, która wyda się fantastyczną a mianowicie, żeby Żdom pod rygorem kary zakazane było ukazywanie się na pewnych reprezentacyjnych ulicach jak np. Kurfürstendamm i Unter den Linden w Berlinie.

Zurych (k) Do Zurychu nadeszły wiadomości o wzmożeniu kampanii antyżydowskiej. „Gehenna Żydów nie mieckich — pisze prasa — przechodzi wszelkie ludzkie pojęcie. Tak katować potrafią tylko bestje, a nie ludzie.“

Mord na Uniwersytecie lwowskim

Lwów (tel.) Jak już wczoraj donieśliśmy na wydziale medycyny uniwersytetu lwowskiego dokonano bandyckiego napadu na trzech studentów Żydów. W sprawie tej P. A. T. wydała następujący komunikat.

W godzinach wieczornych na wychodzących z budynku wydziału medycznego UJK przy ul. Piekarskiej studentów farmacji a to Karola Cellermayera, Lemperka, Fis-

gala i Szatka, dokonano na terenie eksterytorialnym bandyckiego napadu, przy czym wymienionych studentów pobito i poraniono nożami.

Sprawcy po dokonanych czynach zbiegli.

Karol Cellermayer wskutek odniesionych ran zmarł w szpitalu powszechnym.

Sledztwo prowadzi wiceprokurator s. o. Chłpalski.

Prasa niemiecka o nominacjach do Senatu

Warszawa. (tel) Prasa warszawska zwraca uwagę na artykuł „Berliner Tageblatt“ który jest bardzo niezadowolony ze składu nominatów do senatu. Oburza go nie powołanie do tej instytucji dotychczasowego senatora z mianowania, fuchrera ruchu młodoniemieckiego czyli hitlerowskiego w Polsce, p. Wiesnera. „Berliner Tageblatt“ zgola się nie kępuje w krytyce i objawach złego humoru mimo że wie iż decyzja w kwestii nominacji stanowi wyłącznie prerogatywę Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Oto co czytamy w dzienniku hitlerowskim: „Sensacją stanowi fakt że w miejsce fuchrera ruchu młodoniemieckiego Wiesnera powołany został do Senatu mało znany członek tej grupy p. Wambeck. Niemcy w Polsce przyjęli ten fakt z najwyższym zdumieniem. Senator Wambeck nie miał dotąd okazji do wystąpienia politycznych w większym stylu.“

—X—

PO RCELANA
„ĆMIELÓW“

NADESZŁA
W WIELKIM WYBORZE

J. DIENER
Kraków, Szewska 20

Usprawniamy postępowanie sądowe

Dekret, który minął bez echa

Polskie prawo traktuje podejrzanego wzgl. oskarżonego zupełnie odmiennie, niż to czyni np. prawo francuskie lub angielskie. Podczas gdy na zachodzie oskarżyciel i oskarżony mają niejako równe szanse przy rozpoczęciu postępowania, przyczem tylko od okoliczności sprawy będzie zależeć taki lub inny jej wynik, polskie prawo od samego początku wybitnie ogranicza szanse oskarżonego i jego możliwość udowodnienia i wyświecenia korzyści dla niego momentów.

Na zachodzie rewizje, aresztowanie mogą nastąpić tylko na mocy decyzji sądu, w cięższych przestępstwach sąd z urzędu wyznacza adwokata, który ma każdej chwili dostęp do swego klienta, oskarżony ma b. szerokie możliwości w zakresie przygotowania swej obrony. U nas wogóle nie jest przewidziane z urzędu wyznaczanie obrońcy, czyni to sąd tylko na wniosek oskarżonego i tylko w wypadkach, gdy oskarżony z powodu ubóstwa nie może sam ponieść kosztów obrony. Poza to obrońca z reguły nie ma dostępu do oskarżonego aż do ukończenia śledztwa, po wniesieniu zaś aktu oskarżenia oskarżony ma zaledwie 2 tygodnie na przedstawienie swoich dowodów. Prokurator, mający do swej dyspozycji olbrzymi aparat pomocniczy niewątpliwie góruje nad oskarżonym, odciętym w murach więzienia od świata i skrepowanym przepisami. Nie ma potrzeby dodawać, że nierówność ta krzywdzi oskarżonego i wpływa niekorzystnie na proces wymiaru sprawiedliwości.

Ten stosunek do oskarżonego wpływa z całego ducha polskiego prawa karnego, w którym coraz wyraźniej występują zasady odwetu i zastraszenia przestępcy, które zajmują miejsce teorii prewencji, szczególnej, łagodności kary i indywidualnego jej stotowania do przestępcy.

Likwidacja sądów przysięgłych, coraz rosnąca wysokość przeciętna kar, zamykanie drogi procesowej, i wiele innych objawów świadczy nie dwuznacznie o tym, że czynniki w tej dziedzinie miarodajne uznały stare zasady, datujące się jeszcze z XVIII wieku, a które ostatnio ożyły na nowo w krajach o rządach autorytatywnych za jedynie skuteczne w walce z przestępczością.

Po tej samej linii kroczy ogłoszony ostatnio dekret „o usprawnieniu postępowania sądowego”, który przeszedł już dotąd niespostrzeżenie, wśród poruszenia, jakie wywołał dekret prasowy. Usprawnienie postępowania sądowego idzie jeszcze dalej w kierunku ograniczenia praw jednostki, która z tych czy innych powodów musi wejść w styczność z instytucją wymiaru sprawiedliwości.

Dotychczasowe przepisy wymagały polecenia sądowego na przeprowadzenie rewizji, w każdym zaś razie nakazywały doręczenie w ciągu 48 godzin zatwierdzenia rewizji przez sąd osobie, u której rewizję przeprowadzono. Nowy dekret przewiduje doręczenie w ciągu 7 dni od dnia zgłoszenia żądania przez osobę zainteresowaną; dla przeprowadzenia zaś rewizji wystarczy okazać legitymację służbową.

Wielkie znaczenie posiada rozszerzenie w prawie naszym instytucji wyroków zaocznych, wydawanych w nieobecności oskarżonego.

W/g przepisów dotychczasowych wyrok zaoczny mocna było wydać w sprawie o przestępstwo, zagrożone więzieniem do 1 roku, nowy dekret podnosi tę granicę do 2 lat z wyjątkiem krzywdy oskarżonego.

Niejako demonstracyjne znaczenie posiada przepis nowego dekretu, że oskarżony nie może mieć więcej niż 3 obrońców.

Podobne znaczenie jak przepis o obrońcach posiada przepis o rozprawach przy drzwiach zamkniętych. Do szeregu momentów, które mogły spowodować zamknięcie drzwi, jak obraza dobrych obyczajów, względnie na bezpieczeństwo Państwa itd. dekret dodaje „inny ważny interes publiczny”. Nie trzeba chyba tłumaczyć, jak szerokie zastosowanie może znaleźć nowowprowadzone pojęcie. Dekret przewiduje również tajność rozpraw w sprawach o zniesławienie, która ustaje tylko na żądanie oskarżyciela. Oba przytoczone wypadki stanowią poważne ograniczenie zasady jawności rozpraw, przyczem naturalnie rozstrzygnie praktyką, czy i w jakiej mie-

rze będą korzystały sądy z możliwości, jakie im daje dekret w kwestii zarządzenia tajności rozpraw. Naturalnym uzupełnieniem pow. przepisów jest pozostawienie sądowi możliwości nieprzytoczenia powodów wyroku tajnej rozprawy.

Nasze ustawodawstwo procesowe nie czyni zbyt łatwą drogę procesową. Niezmiernie wysokie opłaty sądowe w znacznym stopniu ograniczają możliwość jednostki dochodzenia swych praw. Dekret zmienia przepisy dotyczące kasacji w sensie usiłującym ograniczyć najwyższą instancję sądową dla warstw raczej zamożnych. Wskazuje na to podwyższenie kaucji kasacyjnej dla spraw, wszczętych w sądach okręgowych ze 100 zł do 300 zł, przyczem przy zapowiedzeniu kasacji należy pod nieważnością dołączyć również kaucji kasacyjnej.

Pewnym novum jest powierzenie sądom grodzkim spraw z całego szeregu artykułów kodeksu karnego, dotyczących przestępstw urzędniczych. Mamy tu niewątpliwie do czynienia z dążeniem do pobu-

Kawiarnia Dancing-Bar
„KAKADU”
Kraków, ul. Grodzka 42. I p.
W soboty niedziele i święta o godz. 6 w.
— FIVE o CLOCK —
Telefon Nr 216-93.

dzenia władz ścigania szeregu wykroczeń i awantur, do których często dochodzi na wsi z sołtysami i innymi przedstawicielami władz samorządowych i państwowych. Dotychczas sprawy te należały do kompetencji sądów okręgowych i z głuchej prowincji przed stół sędziowski dostawały się tylko sprawy poważniejsze, posiadające pewien ciężar gatunkowy. Obecnie z chwilą powzięcia spraw tych sądom grodzkim trzeba liczyć się ze znacznym wzrostem spraw o obrazę urzędników itd., gdyż dekret w dużym stopniu upraszcza całą sprawę i zachęca do rozpoczynania spraw w wypadkach, które dotychczas nie były uważane za przestępstwo.

Dekret, który krótko omówiliśmy wyżej, spełnia na odcinku prawa rolę, którą inne wydane ostatnio ustawy spełniają na swoich odcinkach odsuwa jednostkę z tej płaszczyzny, na której udało się jej jeszcze utrzymać.

M. L.

Autostrada z Niemiec przez Czechosłowację wchodzi w stadium realizacji

Niemiecka policja na terenie Czechosłowacji

Praga (x) Olbrzymie zainteresowanie w całej Europie wywołała wiadomość o zamierzonej budowie autostrady przecinającej w poprzek Czechosłowację, a wiodącej z Wrocławia do Wiednia oraz kanału Dunaj — Odra. W realizacji tego planu widzi się jeszcze jeden przejaw gospodarczego uzależnienia Czechosłowacji od Rzeszy.

Wobec ogromnej wagi tego dzieła, nie od sensu będzie przytoczyć szeregów, które przedstawił dziennikarz min. robót publicznych inż. Lusarek:

W dniu 13 listopada podpisano w Berlinie umowę o budowie szosy Wrocław — Wiedeń i kanału Dunaj — Odra.

Budowa kanału Dunaj — Odra polega na tym, że każde państwo wybuduje odcinek na własnym terytorium własnym kosztem. Oba rządy utworzą wspólne naczelne kierownictwo budowy. Nie jest wykluczonym, że dla budowy utworzona zostanie specjalna spółka z udziałem kapitałowym obu państw, Trasa kanału Odra — Dunaj prowadzić będzie od Odry przez Hranice, Przerów, dalej rzeką Morawą do Hadomna.

Dotychczas nie zdołano ustalić, czy dalej kanał prowadzić będzie w kierunku Wiednia czy Devina. Możliwym jest, że w tym miejscu kanał będzie rozgałęziony w obu kierunkach.

W kwestii budowy szosy automobilowej Wrocław — Brno — Wiedeń kierowano się tym, że po zmianach terytorialnych Czechy i Morawy otoczone są zupełnie przez Rzeszę niemiecką a Śląsk niemiecki i marchia wschodnia (b. Austria) wymagały ułatwienia przewozu między obydwojoma krajami. Czechosłowacja skazana jest obecnie na korzystanie z niemieckich rzek kanałów i morza. Z geograficznego tego położenia Czechosłowacji wpływa konieczność ułatwienia komunikacji obydwojoma częściami Rzeszy niemieckiej.

Aby stosunki między obydwojoma państwami rozwijały się szybciej aby otrzymały one trwałe podstawy, za-

warta została właśnie umowa w sprawie budowy niemieckiej autostrady, która prowadzić będzie przez Czechosłowację. Szosą automobilową w kierunku Wrocław — Brno — Wiedeń budować będzie Rzesza niemiecka za pośrednictwem własnego towarzystwa „Drog automobilowych Rzeszy”. Szosą automobilową przez Czechosłowację budować będzie wspomniane towarzystwo na własny rachunek, przy czym uwzględniana będzie możliwość połączeń z czechosłowacką siecią kolejową, przy czym potrzebne wiadukty wybuduje zarząd szosy automobilowej. Rząd czechosłowacki da potrzebne grunta.

Szosa automobilowa Wrocław — Brno — Wiedeń będzie majątkiem

Towarzystwa niemieckich dróg automobilowych, pod którego zarządem prowadzony będzie przewóz tranzytowy. Dozór nad ruchem drogowym i policja będą niemieckie. Czechosłowackie samochody będą mogły korzystać z szosy automobilowej bez jakichkolwiek ograniczeń i opłat. Przy budowie zatrudnieni będą czechosłowaccy robotnicy, technicy i przedsiębiorcy, chociaż towarzystwo budowy ma również prawo powołać do pracy przedsiębiorców niemieckich. Prace przygotowawcze rozpoczęte zostaną w najbliższych dniach. Wezmą w nich udział technicy niemieccy przy współpracy techników czechosłowackich. Szosa automobilowa ma być wykończona do roku 1940.

Przyspieszenie zajęcia terenów odstąpionych przez Czechosłowację

WARSZAWA. Polska Agencja Telegraficzna komunikuje: W związku z napaścią na polską delegację do polsko-słowackiej komisji granicznej, która miała miejsce na terenie Czechosłowacji w dniu 24 bm. i która stworzyła warunki uniemożliwiające kontynuowanie prac delimitacyjnych według dotychczasowej procedury, oddziały grupy operacyjnej Śląsk przystąpiły od rana 25 b. m. do bezwzględnego zajęcia przyznanych Polsce terenów w rejonie czadeckim.

Przy zajmowaniu rejonu czadeckiego do szło do starć z posterunkami żandarmerii oraz czechosłowackimi oddziałami wojskowymi. Do dowództwa oddziałów polskich obejmujących obszar czadecki zgłosili się przedstawiciele wojsk czechosłowackich, z którymi ustalono ukończenie w dniu dzisiejszym zajęcia tego terenu.

Posel Rzplitej w Pradze złożył rządowi czechosłowackiemu protest w sprawie incydentu, żądając zadośćuczynienia. Równocześnie w obliczu nowej sytuacji zażądał zmia-

ny przewidzianej poprzednio procedury obejmującej pozostałych terytoriów odstąpionych Polsce przez Czechosłowację, mianowicie przekazania ich polskim władzom wojskowym w dniu 27 bm. zamiast 1 grudnia. Warunki sprecyzowane przez posła Rzplitej zostały przez rząd czechosłowacki przyjęte.

Burmistrzowie USA protestują przeciw Niemcom

NOWY JORK. Z inicjatywy burmistrza Nowego Jorku, La Guardia, zwołana była konferencja burmistrzów wszystkich miast amerykańskich celem powzięcia zbiorowego protestu przeciwko prześladowaniu żydów w Niemczech. Konferencja ta ma się odbyć w pierwszych dniach grudnia.

Nakaz „czasów pogardy”

Ostatnich wydarzeń w Niemczech niepodobna traktować jako aktu politycznego wymierzonego przeciw określonej narodowi. Dla każdego kto nie zdołał jeszcze nasiaknąć do ostatniej tkanki grasującym obecnie moralnym daltonizmem jest to akt, wymierzony w pierwszym rzędzie przeciwko człowieczeństwu, przeciw przyszłości, co ten wyraz oznacza. I właśnie dlatego wywołał tak głęboką reakcję uczuciową i to nawet u ludzi których trudno byłoby zaliczyć do zwolenników liberalizmu, humanizmu, czy innych straszaków Ciemnego grodu.

W obliczu znanych wydarzeń rodzą się mocne postanowienia bezwzględnej walki, ale pełni się także jaskółczy niepokój i rozpaczliwe poczucie niemocy wobec ogromu barbarzyństwa. Trudno się zresztą temu dziwić, lecz trudno też aprobować.

Prawdą jest, że wzmiankowane wydarzenia odczuwane są nawskroś osobście przez szerokie rzesze pozostające nawet daleko poza obrębem skutków dyskryminacji. To też refleksy owych wydarzeń mieści każda niemal rozmowa. Wyciskają one piętno także w korespondencji.

Mam przed sobą jeden taki list, w którym autorka zwierza się że nie może myśleć o niczym innym, tylko o o wim głębokim upokorzeniu, jakiego doznawać musi każdy, kto zważy iż wszystko co nauczono nas cenić i kochać, można deptać tak bez krupulów, bezkarnie, w szaleńczej ekstazie. Ze przygniata świadomość absolutnej niemocy w obliczu rozkielnanych orgii.

Wolno przypuszczać, że podobnego uczucia doznaje wielu: rozpacz, steżałość i niejako udokumentowanej. Przeważnie, apatii.

Tym ludziom trzeba odpowiedzieć jasno, bez wykręcania się sianem i bez łatwych frazesów.

Zastanawiamy się, szukamy podobnych akcentów w przeszłości.

I znajdujemy je. Znajdujemy od razu, bo należą przecież do klasycznego maszyni naszej wiedzy, naszego wychowania.

Przypominamy sobie goręco, wy-

pełniająca wiersz Mickiewicza „Do Matki Polki”

„Bo choć w pokoju zakwitnie świat cały, choć się sprzymierzą rządy, sady, ządania: Syn twój wyzwany do boju bez chwały I do męczeństwa... bez zmartwychpo-

wstania

Każ — że mu wcześniej w jaskinię samotną

ścisną

Isić na dumania... zalegać rohoże Oddychać parą zgnilą i wilgotną I z jadowitym gadem dzielić łożo.

Tam się nauczy pod ziemię kryć z gniewem I być jak otchłań w myśli niedoścignęty.

A potem jeszcze:

Wcześniej mu ręce okręcaj łańcuchem, Do taczkowego każ zaprzęgać woza, By przed katowskim nie zbladnął obliczem,

Ani się splonął na widok powroza.

I wreszcie:

**TYLKO Z TYM ZNAKIEM
JEST PRAWDZIWA
od blisko 150 LAT znana
porcelana „ĆMIELÓW”**

„Wyzwanie przyszłe mu szpieg nieznajomy Walkę z nim stoczy sąd krzywo-przysiężny A placem boju będzie dół kryjomy, A wyrok o nim wyda wróg potężny.

Zwycięzcom za pomnik grobowy Zostaną suche drzewa szubienicy, Za całą sławę krótki płacz kobiecy I długie, mocne rodaków rozmowy”.

O, tak! Straszliwe bywają myśli matek, których synowie żyją w czasach pogardy.

Jest taka matka również w „książce o starej kobiecie” St. Brzozowskiego. Kobieta co przeżyła straszliwe konsekwencje insurekcji styczniowej

a potem przyszło jej śledzić tragedie rewolucji r. 1905. Także ona mówi:

„Co wywalczyli ci w 63 roku? Czy mało było szubienic, nieszczęścia, czy nigdy, nigdy nie wolno nam będzie matkom odetchnąć?”

I u niej dochodzi także do głosu rezygnacja rozpacz:

„...To jedno pozostało nam jeszcze — mówić — skulić się, przykucnąć, niechby i Pan Bóg już o nas zapomniał?”

Takich westchnień wezbranych bólem i męką serdeczną było dużo, bardzo dużo. To też trudno nie dojść nam dzisiaj podobnych akcentów w ustach kobiety — Żydówki. Ale właśnie dlatego, mimo bólu i wstydu, musimy jasno i bezlitośnie stwierdzić że nie do takich westchnień przyszłość należy.

Nie, nie chcemy pocieszać. To byłoby naiwne i — wobec ponurej rzeczywistości — mogłoby zakrawać na szyderstwo. Trzeba jednak stwier-

dzić, że podobnie jak w czasach które ilustrują przytoczone cytaty, tak i dzisiaj nie rezygnacji ale każdej stanowczej postawy wymaga sytuacja.

Dzisiejsze pogardy obrażają nietylko Żydów, chociaż na nich przede wszystkim wyzywają się ciemne masy. Na linii walki znajdują się wszyscy, którym drogą jest ludzkie dostojenie. I od wszystkich musimy wymagać nie wyrazów rozpaczliwych lecz męskiej stanowczości. Od wszystkich musimy wymagać by zrozumieli, że walka z triumfującym okrucieństwem — nie na to sa tylko aby dostarczały wątku do poezji. Trzeba nauczyć się patrzeć w oblicze krzywdy bez zmużenia powiek. Wywalić z siebie eufemizmy. Widzieć i doceniać siłę mroków, a mimoto trwać, mimoto walczyć, mimoto z niego nie rezygnować. Nie owijać się w szatę męczeństwa, lecz krok za krokiem iść naprzód.

Tak jak szli synowie tych matek, których wvrazy rozpaczliwy cytowaliśmy powyżej.

I tak, jak oni — zwyciężyć.

b.

Rumunia likwiduje „tajne fundusze”

Bukareszt. (r) Rząd rumuński już od początku swego użądowania nosił się z zamiarem zniesienia tajnych funduszy w różnych dziedzinach administracji państwowej i samorządowej, jednak z powodów natury technicznej zamiaru tego nie mógł odra u skutku. Ciepła kwestia nie została dokładnie zbadana. Chodzi o fundusze z których czerpano według dyspozycji nacelników poszczególnych urzędów.

Ostatnio ogłoszony został dekret królewski, mocą którego wszelkie tajne fundusze zostają zniesione a kwoty ulegają kontroli tak jak wszystkie inne wydatki budżetowe. Śledztwo wykazało, że fundusze tajne dochodziły do łącznej sumy 51/2 miliarda lei.

Ważne dla Pań Domu!

Niezrównana książeczka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama” jest do nabycia w wszystkich sklepach kolonialnych, księgarniach. Cena obniżona 30 gr. Książeczka jest nieoceniona dając mnóstwo przepisów na pieczywo itp.

Faszyści fińscy dążyli do zbrojnego powstania

Ryga (ch). Likwidacja faszystowskiego ruchu przed rząd fiński odbiła się szerokim echem w stolicach państw nadbałtyckich.

Według danych wiadomości, jakie dochodzą, śledztwo ujawniło sensacyjne szczegóły przygotowania do zbrojnego, faszystowskiego przewrotu w Finlandii.

W sprawę włączane jest szeregi poważnych osobistości, a śledztwo wykazało również pewne związki organizacji faszystowskiej z zagranicą.

Bezpośrednim powodem decyzji ministra spraw wewn. Finlandii było odkrycie przez kilkunastu dniami tajnej fabryki bomb dla użytku ruchu faszystowskiego.

Posterunki przed siedzibą niemieckich linii okrętowych

NOWY JORK. Przed siedzibą i urzędami niemieckich linii okrętowych w porcie nowojorskim ustawiono silne posterunki policyjne celem niedopuszczenia do antysemitycznych demonstracji. Z polecenia burmistrza nowojorskiego, La Guardia, od wczoraj przed siedzibą Hamburg-American Lines nie pełni straż trzech policjantów żydów: komisarz Finkelstein, Jakub Linker i Isaac Goldstein.

FRASZKI

MODNA LINIA

Pytała się modnej pani
Pani niedzisiejsza:
Jaka linia — zdaniem pani —
Jest dziś najmłodniejsza?

Odpowiedzieć na pytanie
Bierze mnie ochota:
Dziś jest modna — prozę pani —
Linia... Magno!a.

Nat.

SPROSTOWANIE

W numerze naszego pisma z datą 19 b. m. w ogłoszeniu firmy „Arnold Fibiger” fabryki fortepianów i pianin, zakradł się błąd drukarski w pierwszym wierszu ogłoszenia. Mylnie brzmienie tego wiersza „...ale jeśli to jest...” prostujemy na „...ale jeśli to NIE jest...”, a faktyczną treść ogłoszenia po sprostowaniu umieściliśmy poniżej:

...ALE JEŚLI TO NIE JEST
ARNOLD FIBIGER
TO BĄDŹ OSTROŻNY
60 LAT ISTNIENIA 60 LAT
DOŚWIADCZENIA
ZAUFANIA
dają gwarancję o jakości instrumentów
„ARNOLD FIBIGER”

GEN. PRZEDSTAWICIELSTWO

Kraków, Basztowa 15

(DAWNY GMACH FENIKSA)

Polskie Radio, film, sale koncertowe, konserwatoria, statki morskie, twa. muzyczne, uczelnie, gimnazja i szkoły używają instrumentów „ARNOLD FIBIGER”

Wieści z Polski i świata

WARZSAWA. Zarząd Związku Spółdzielni „Społem” postanowił przeznaczyć na pomoc zimową dwa wagony mąki i wagon kaszy z młyna „Społem” w Sokolowie Podlaskim.

BERLIN. Berliński korespondent agencji Kabel donosi, iż w związku z przyjęciem ambasadora Francji Coulondre przez Hitlera, zwracają uwagę, iż od kilku miesięcy bawi w Berlinie nowy ambasador Chin, Czen-Czi, który dotąd jeszcze nie złożył listów uwierzytelniających, gdyż nie został przyjęty przez Hitlera. Wiadomość ta, wywołująca wielkie zdziwienie w kołach dyplomatycznych, motywowana jest koniecznością zmiany treści przemówień, które mają być wygłoszone z okazji wręczenia listów uwierzytelniających przez amb. Chin kanclerzowi Hitlerowi.

BUENOS AIRES. W miejscowości Tautu, w stanie San Babelo, w Brazylii 28-letnia Rita Concelcao powiła czworaczki płci męskiej. Tak matka, jak i czworaczki cieszą się pełnym zdrowiem.

PARYŻ. Z Citta del Vaticano donoszą, że papież zaprzestał na pewien czas udzielania audiencji na skutek porady lekarzy, którzy skonstatowali u Ojca św. pewne przemęczenie, wywołane ostatnimi uroczystościami.

PARYŻ. Zakłady Renault nie podjęły pracy dziś rano. Wokół zabudowań rozstał się gęsty postępek policji. Na wejściach rozplakowano ogłoszenia dyrekcyj, komunikujące, że robotnicy, którzy nie stawili się do pracy, zerwali umowę zbiorową z 2 maja 1938 r. i tym samym ustają w stosunku do nich wszelkie zobowiązania dyrekcyj zakładów.

NOWY JORK. Nad północno-wschodnim obszarem Stanów Zjednoczonych szaleje śnieżnica. Powłoka śnieżna w Nowym Jorku ma trzy cale grubości. Temperatura spadła do 23 st. Fahrenheita. Tak niskiej temperatury nie otowano o tej porze od roku 1938. Ofiarą śnieżnicy padły 34 osoby.

BOMBAJ. W obozie wojskowym Walalai pod Nowshera, w nocy jeden z żołnierzy indyjskich wartowników dostał napadu szału (amok). szalały żołnierz zamordował 4 oficerów i 3 podoficerów śpiących w namiotach oraz zranił 2 oficerów. M. in. został zabity dowódca obozu podpułkownik Grey. Po morderczych strzałach żołnierz usiłował zbiec, trafiony kulą ścigających go, padł zabity. Trzej podoficerowie Hindusów zmarli. Ogółem ofiarami szału (amoka) padło 8 osób.

Po wizycie Chamberlaina w Paryżu

Zgodność poglądów Francji i Anglii

Paryż. (ar) Rozmowy francusko-angielskie zostały zakończone, przyczym osiągnięto pełne porozumienie we wszystkich poruszonych zagadnieniach. W szczególności osiągnięto porozumienie w kwestii współpracy wojskowej obu państw, zarówno natury strategicznej, jak i technicznej, a mianowicie wzajemne uzupełnianie się programu zbrojeń morskich, lądowych, i powietrznych, przy czym jednak oba państwa kontynuować będą akcję dyplomatyczną, zmierzającą do ogólnej pacyfikacji i poprawy stosunków międzynarodowych.

W kwestii hiszpańskiej oba państwa postanowiły wytrwać przy dotychczasowym stanowisku, przy czym uznały, że niedojrzała jeszcze sprawa przyznania rządowi gen. Franco praw strony wojującej.

W kwestii Dalekiego Wschodu i w równej mierze interesom angielskim i francuskim ekspansją japońską w Chinach, postanowiono, że chwilowo sytuacja nie wymaga żadnych specjalnych kroków, oprócz utrzymywania ścisłego kontaktu między dowódcami sił zbrojnych obu państw na Dalekim Wschodzie.

W kwestii stosunków francusko-niemieckich ministrowie angielscy

całkowicie aprobowali tekst wspólnej deklaracji francusko-niemieckiej.

W kwestii uchodźców żydowskich postanowiono pozostawić debatę nad nią komitetowi konferencji w Eviau, na której czele stoi min. lord Winterton, wraz z zapewnieniem, że oba państwa gotowe są poprzeć prace komitetu moralnie materialnie.

Rozmowy francusko-brytyjskie odbywały się w atmosferze serdecznej i pełnej wzajemnego zrozumienia. Po zakończeniu rozmów, wrażenia zebrane wśród członków obu delegacji pozwalają stwierdzić, że osiągnięto całkowitą zgodność poglądów na wszystkie zagadnienia interesujące wspólnie oba państwa, jak również na zasadnicze wytyczne w ak-

cji dyplomatycznej obu państw oraz w sprawach obrony narodowej dla utrzymania i zachowania pokoju.

Porozumienie między Paryżem i Londynem w obecnej chwili jest tak szerokie, jak nigdy dotąd.

W czasie wymiany poglądów nie zaznaczyły się żadne sprzeczności. Przedmiotem rozmów przedpołudniowych były dwie kwestie, a mianowicie: deklaracja francusko-niemiecka i zagadnienie dostosowania współpracy francusko-niemieckiej z zagadnieniem współpracy francusko-brytyjskiej obrony narodowej.

Projekt deklaracji francusko-niemieckiej znalazł całkowitą bez zastrzeżeń aprobatę premiera brytyjskiego.

Włochy niezadowolone z wyniku rozmów paryskich

RZYM. Rozmowy francusko-angielskie oraz ustalenie tekstu pokojowej deklaracji francusko-niemieckiej wywołały wielkie zainteresowanie włoskich sfer politycznych. Dzienniki rzymskie omawiają obszernie znaczenie deklaracji francusko-niemieckiej.

Korespondent paryskiej „Tribuny” uważa za deklarację tę za dowód niejedności stanowisk i polityki t. zw. państw demokratycznych wobec Trzeciej Rzeszy, oraz wyraża wątpliwość, czy rząd prem. Daladiera zdoła utrzymać się wobec rosnącej opozycji lewicy. Omawiając doniosłość polityczną deklaracji widzi w niej sukces Niemiec, które otrzymują wolną rękę w Europie

wschodniej wzamian za jeszcze jedno potwierdzenie gwarancji nienaruszalności granic francuskich.

W stosunku do wyników obrad francusko-angielskich, opinia włoska interesuje się przede wszystkim rozmowami na temat Hiszpanii i Morza Śródziemnego. Wyniki tych rozmów oceniane są z włoskiego punktu widzenia negatywnie. W szczególności odmowa Francji przyznania rządowi gen. Franco praw strony wojującej uważana jest w Rzymie za dowód wielkiej słabości rządu prem. Daladiera i zależności jego od lewicy.

Czechosłowacja zabiega o uznanie granic

RZYM. Min. Ciano przyjął czeskiego charge d'affaires Braunera, który zakomunikował z ramienia swego rządu włoskiemu ministrowi spraw zagranicznych nowe granice Czechosłowacji które rząd czeski uważa za ustalone definitywnie. W związku z tym rząd czeski uważa za aktualną kwestię zagwarantowania granic Czechosłowacji przez państwa, wymienione w układzie moskiewskim.

Odpowiedź włoskiego meza stanu nie jest jeszcze znana, podkreślić jednak można głos „Il Popolo d'Italia”, który w korespondencji z Budapesztu stwierdza, że problem karpatorski znajduje się dziś w stanie bardziej, niż kiedykolwiek otwartym.

Poważne zastrzeżenia w sprawie układu francusko-niemieckiego

Paryż (ar) Prasa zbliżona do min. spraw zagr. i odzwierciedlająca poglądy rządu, wyraża wielkie zadowolenie z deklaracji francusko-niemieckiej. Również pozytywny oddźwięk znajduje powyższy układ na łamach dzienników, propagujących od dawna zbliżenie niemiecko-francuskie, jak „Matin”, „Jour”, „Eche de Paris”. Natomiast szereg poważnych zastrzeżeń można słyszeć

nawet w kołach umiarkowanych.

Podkreślają one, że wbrew pierwotnym przypuszczeniom, deklaracja nie obejmuje sprawy kolonialnej. Informację taką przynosi dziś na łamach „Journal des Debats” Pierre Bernus, który dowiadyuje się z miarodajnego źródła, iż zagadnienie kolonialne od samego początku wyłączone było z negocjacji i nie jest objęte gwarancją niemiecką. Publicysta wyraża też wątpliwość czy zapewnienia Rzeszy odnoszą się do Belgii.

Z otwartą zaś ofensywą przeciwko deklaracji występują wszystkie ugrupowania lewicowe, oraz radykalny „Ordre” i „Epoque” de Kerrilisa. W kołach tych uważa się układ za niebezpieczną grę niemiecką, zmierzającą do osłabienia bloku francusko-angielskiego. Jednocześnie podkreśla się też, że deklaracja stanowi w obecnych warunkach rodzaj zrywa Francji wobec ostatnich wystąpień antysemitycznych w Niemczech.

Wyrażną nieufność wobec deklaracji ujawniają wreszcie również sfery katolickie. „La Croix” przypomina systematyczne łamanie zobowiązań przez kancl. Hitlera, choćby w stosunku do konkordatu z Watykanem. Jednocześnie też deklaracja — zdaniem dziennika — kryje w sobie to niebezpieczeństwo, że zapewnia Rzeszy większą swobodę działania w Europie środkowej i południowo-wschodniej.

Jeszcze większe zastrzeżenia wysuwa „L'Aube” wpływowego katolickiego dziennika politycznego, który, dokonawszy analizy deklaracji, stwierdza, że nie przynosi ona właściwie Francji żadnego zysku politycznego.

Światowa prasa katolicka o hitleryzmie

Londyn. (m) Gdy prezydent Stanów Zjednoczonych Roosevelt dowiedział się o naśladowaniu Nazistów skierowanych przeciw kardynałowi Innitzerowi zawołał: „Wprost niepodobna uwierzyć, aby coś podobnego mogło się stać w wieku XX, w kraju cywilizowanym” (por. „La Croix”, Le protestations du president Roosevelt”).

Niemiecki korespondent londyńskiego tygodnika „Catholic Herald” donosi: Herr Adolf Wagner minister wyznań Rzeszy Niemieckiej ten sam który zamknął 4.000 szkół katolickich wygłosił gwałtowne przemówienie w Monachium skierowane przeciw „międzynarodowemu Żydom i ich czarnym sprzymierzeńcom” (katolikom!). Po przemówieniu min. Wagnera zainscenizowały żywość hitlerowskie demonstracje przeciw kardynałowi Faulhaberowi. Wybito w pałacu kardynała 14 szyb. Motloch wznosił okrzyki „Precz ze zdrajcą! Do Dachau z nim!”

W następną jednak niedzielę ludność katolicka Monachium w sposób pełen godności zaprotestowała przeciwko prowokacjom Nazich. Tysięczne tłumy otoczyły statue

Matki Bożej, stojącą na jednym z placów w Monachium — i śpiewały ku Jej czci hymny... W nocy jednak z 17 na 18 listopada milicjanci S. S. pozdzierali girlandy i porozbijali wazy z kwiatami, którymi udekorowali katolicką statue Matki Bożej (por. „Another Cardinals Palace attacked”).

Holenderski „Tijd” z Amsterdamu podkreśla, że Naziści w walce z Kościołem czynią już tracić głowę. Ostatnio popelnione przez nich gwałty wskazują ze ogarntych strachem wobec zdecydowanej i wytrwałej postawy katolików. „Te incydenty mają swą dobrą stronę, otwierają bowiem oczy najbardziej nawet zaślepionym. Przeciwko księciu Kościoła który wykazał maksimum dobrej woli i lojalności wobec władz państwowych (kard. Innitzre) Naziści skierowali najdziksze ataki, zaprawione wściekłością partyjną.

„The Universe” w znamiennym artykule „Hitler zamierza zniszczyć Kościół” dochodzi do wniosku że nowy kulturkampf wchodzi w stadium walki dramatycznej bezwzględnej. Postawa hierarchii i milionów wierzących jest zdecydowana. Nie ustąpi! Co uczyni Hitler i jego satelici? Czy cofną się przed widmem wewnętrznego rozłamu w kraju, który usiłuje nazewnątrz imponować światu swą potęgą i spójnością a w rzeczywistości właśnie przez dziesiątych kierowników został podminowany zatrutą doktryną neopogaństwa...”

„Huligańska taktyka Nazich — pisze irlandzki The Standard” w stosunku do katolików wywołuje coraz większe oburzenie w całym świecie cywilizowanym. Zdaje się że zbliża się okres wielkiej tragikomedii kiedy po wielu triumfach wchłaniający bez walki całe kraje reżim hitlerowski utonie we własnym kraju w bezpłodnym, niszczącym ataku skierowanym przeciwko tajemnicom duszy własnego narodu... Być może, że jeszcze współcześni doczekają się prawdziwej... Apokalipsy Niemiec... „Ona się już zbliża... Będzie to gigantyczne w swych rozmiarach widowisko — rozstrzygające walkę sług Wotana z wyznawcami Chrystusa”. („Violence in Munich”).

CZYTAJcie CODZIENNA PRASĘ DEMOKRATYCZNA

WAŻNE NUMERY TELEFONICZNE
 Straż ogólna 122-22
 Zegarynia 98
 Centr. międzym. 97
 Informator telef. 127-00
 Biuro napr. telef. 150-50
 Informator koł. 121-08
 Centr. gazowni 152-05
 Centr. elektr. 150-70
 Centr. wodociąg. 21-99
 Pogotowie rat. 111-11

KALENDARZ RZYM. - KATOLICKI

Sobota Konrada

Teatr

Z TEATRU M. im. J. SŁOWACKIEGO

Dziś w sobotę „Rodzina Whiteoaków” komedia Mazo de La Roche w opracowaniu scenicznym reż. Stanisławy Wysockiej. Obok znakomitej artystyki, która odtwarza rolę stuletniej babki w sztuce występują: A. Klońska, N. Brochocka, P. Kowalewska, T. Burnatowicz, Z. Mrozewski, K. Opaliński, A. Possart, L. Ruszkowski, R. Turski.

Jutro w niedzielę popołudniu wyjątkowo o godz. 3.30 ciesząca się wielkim powodzeniem komedia R. Niewiarowicza „Gdzie diabeł nie może...” w reżyserii J. Karbowskiego z A. Matusiakówną, J. Jaroniem i K. Szubertem w rolach głównych.

Wieczorem „Balladyna” J. Słowackiego w opracowaniu scenicznym dyr. K. Frycza w premierowej obsadzie z E. Jaroszewską w roli tytułowej.

Plan przedstawień: Sobota 26. II, „Rodzina Whiteoaków”. Niedziela 27. XI, 3.30 popoł. „Gdzie diabeł nie może...”, wiecz. „Balladyna”.

Repertuar kin

ADR'A Pani Walewska
 APOLLO Przygoda Tomka Sawyera
 PROMIEN: Druga młodość
 SCALA Zgrzeszyłam
 STELLA: Przedziwne kłamstwo Niny Petrówny
 SZTUKA Proces Dra Szerugi
 WCIECHA Batalia nieustraszonych
 WANDA Wesoly ordynans
 ATLANTIC Ten którego kochałam i świat mówi
 LOPP Wzgardzona i Saratoga

Kinoteatry przemyskie

Apollo: Tak się kończy miłość
 Casino: Modelka
 Muza: Jastrząb
 Olimpia: Paryżanka
 Fotoplastikon: Riviera

Repertuar kin radomskich

Apollo: Strachy
 Adria: Dama pikowa
 Czary: Jej największy błąd

Repertuar kin kieleckich

WF i PW Granica
 CZWARTAK Marnotrawna córka
 PALACCE Epopea Dżungli
 CASINO Dziesięciu z Pawiaka

WIECZÓR KAMERALNY poświęcony twórczości Beethovena odbędzie się w Instytucie Muzycznym (ul. św. Anny 2) w niedzielę dn. 27 b. m. o godz. 20-tej. Wykonawcy: M. Czyżewska (fortepian), A. Scherker (skrzypce 3) L. Solecki (wiolonczela), F. Gemrot (klarnet).

„Rola Mężczyzny w życiu kobiety w świetle współczesnych prądów ekonomicznych”

Odczyt na ten temat wygłosi dr B. Bogomilski we wtorek dnia 29 bm. godz. 7.45 wieczorem w lokalu Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych, Kraków, Sławska 6. I. p.

Z frontu wyborczego do samorządu krakowskiego

Kto zwycięży w Krakowie?

Miasto nasze jest pod wrażeniem ożywionej agitacji wyborczej. Jeszcze trzy tygodnie nas dzieli od dnia wyborów a poszczególne ugrupowania polityczne przeprowadzają gorączkową propagandę za swoimi listami. Praca wre. Ani podobnie do agitacji w czasie wyborów sejmowych. Ludność o czym świadczyły liczne reklamacje żywo interesuje się listami i kandydatami. Na ich różnorodność żalić się nie może. W dniach 30 bm. i 1 grudnia wyłożone będą spisy wyborców w godzinach 10-12 i 17-21. Wyborcy niewątpliwie skontrolują swoje prawo wyborcze. Narazie zgromadzenia urządzają socjaliści i narodowcy. „Jednolitifrontowcy” jeszcze czekają. Jutro w Starym Teatrze PPS. odbędzie Wielkie Zgromadzenie Wyborcze, na którym przemawiać będą członkowie tej listy.

Również na dzielnicach odbywać się będą zgromadzenia. Pracownicy umysłowi urządzają w swoim lokalu przy ul. Sławkowskiej 6 w poniedziałek wielkie zgromadzenie wyborcze, na którym przemawiać będą: red. Statter, czołowy kandydat krakowskiego świata pracowniczego i p. Wójcik. Niezależnie od zgromadzeń, agitacja idzie innymi torami. Równoległe z przygotowaniami Główna Komisja wyborcza bada zgłoszone listy. Nie wiadomo, czy wszystkie będą zatwierdzone. Wątpliwości zdają się budzić tak zwane „dzikie” listy. Ciekawe są domysły na temat podziału mandatów. Oczywiście trudno się bawić w proroka. Jest rzeczą więcej niż pewną, że mandaty rozdzielą się pomiędzy listą „jednolitifrontową” a PPS. Żydzi będą tym trzecim. Na czwartym miejscu dopiero usadowią się prawdopodobnie endecy, ale ze znikomą ilością mandatów. Nie mają oni w Krakowie co do powiedzenia. Pozatym parę mandatów zdobędą zapewne listy samodzielne i występujące tylko w jednym okręgu.

I tak szanse zdobycia mandatu ma lista w X-tym okręgu z adw. dr. Aleksandrem Adlerem na czele, mające oparcie w sferach Żydów Uczestników Walk o Niepodległość, a w okręgu V-tym lista z arch. Warthem na pierwszym miejscu. Arch. Warth b. legionista pozyska zapewne głosy legionistów i sfer kombatanckich, niezadowolonych z Bloku Ozonowo chadeckiego.

Prasa reakcyjna pisze o zjednoczeniu sił demokratycznych w Kra-

kie. Niestety, nie wydaje się nam, aby tak było. Poważne zastrzeżenia budzą wersje na temat uchwały krakowskich ludowców, którzy nie uznali za „sprzeczne z ich statutem” kandydowanie ich członków na liście „jednolitifrontowej”. Członkowie Stronnictwa Ludowego w jednym szeregu z Ozonem, to jakoś fałszywie brzmi. To pachnie albo frondą, albo zakłamaniem.

Nie to jest ważne czy pani Kotowa lub inny członek Stronnictwa Ludowego, otrzymają mandat w Radzie Miejskiej, ale ważnym jest

jak fakt wspólnego kandydowania z Ozonem, rozumie opinia demokratyczna. Również w okręgu I-szym kursują listy, które nie mają żadnych szans, a mogą tylko pomóc listom antydemokratycznym do osiągnięcia jeszcze jednego mandatu.

Jednak mimo wszystko, mimo takie czy inne niedociągnięcia, wybory samorządowe w Krakowie powinny przynieść zwycięstwo Demokracji. To hasło musi dominować, Ono musi być naczelnym wskazaniem niezależnych, szczerych demokratów przy oddawaniu głosu. Idem.

Sąd skazał Anioła na 7 lat więzienia

Przed Sąd. Okr. w Krakowie toczyła się rozprawa karna Stanisława Anioła robotnika lat 19.

Akt oskarżenia zarzuca mu, że dnia 8. VI. br. zadał cios nożem Stefanowi Świątkowi w następstwie czego poniósł śmierć.

Krytycznego dnia wieczorem Anioł spacerując po plantach krakowskich, spotkał Świątkę, który siedł w towarzystwie dziewczyny oraz kilku kolegami. Między Aniołem a Świątkiem

wywiązała się sprzeczka w czasie której Świątek zbiegł. Anioł odnalazł go siedzącego na plantach Dębowych. Po wymianie pa u słów Anioł wy dobył nóż i zadał cios w szyję Świątkowi. Na skutek śmiertelnej rany Świątek zmarł.

Sąd skazał Anioła na 7 lat więzienia. Trybunałowi przewodniczył s. o. dr. Nowosielski, osk. prok. Ojzanowski, bronił z urzędu adw. dr. Łukaczynski, który zarządził apelację.

20-letni chłopak udusił dwie staruszki

W Buczaczu przy ul. Podhajeckiej mieszkała od dłuższego czasu siedmziesięcioletnia letnia staruszka, zamieszkała właścicielka młyna Elżbieta Mokrzycka Schmidowa. W roku bieżącym, po świętach Wielkanocnych, kiedy liczni klienci zaczęli napływać do młyna i gdy na ich ciągle pukanie nikt nie otwierał, zaalarmowano władze. Przybyłym przedstawił się okropny widok. Tuż przy drzwiach wejściowych do młyna leżała martwa staruszka sąsiadka Schmidowej Maria Popowska, obok zaś również właścicielka młyna Schmidowa. Na szyji Schmidowej, która leżała w łóżku, widoczne były ślady duszenia. Nieład w mieszkaniu wskazywał na to, że zbrodnia miała tło rabunkowe. Ponadto ustalono już wtedy, że morderca był obznajomiony dokładnie ze stosunkami panującymi w domu.

W toku śledztwa zdołano ustalić pewne konkretne szczegóły, które doprowadziły do ujęcia właściwego sprawcy zbrodni w osobie Kiernycznego Charytona, 20 letniego chłopca z Przewłoki, pow. Buczac, którego aresztowano. Przy sprawcy znaleziono też jeszcze gotówkę zabraną wówczas. Ponadto sprawca przyznał się do dokonania bestialskiej zbrodni. przyczym podał, że będąc krytycznej nocy w mieszkaniu właścicielki młyna Schmidowej, u której przebywała wówczas też Maria Popowska, przy opuszczaniu mieszkania młyna zamordował najpierw Popowską, a następnie Schmidową. Sprawca bestialskiej zbrodni został przekazany władzom sądowym w Czortkowie.

Na krakowskim bruku

Eugeniuszowi Grachanie robotnikowi zam. w Skotnikach nieznany sprawca skradł rower męski wartości 65 zł., pozostawiony chwilowo bez opieki pod szpitalem św. Łazarza.

Na ulicy Łagiewnickiej wybuchła bójka na tle porachunków osobistych między Józefem Nogą zam. w Wąsowicach a Leonem Grochulskim zam. ul. Warneńczyka. Grochalski uderzył Nogę tak silnie w głowę, że musiano go przewieźć do szpitala.

Franciszce Stachurze rolnikowi zam. w Rząsce pow. Kraków nieznani sprawcy skradli kozuch wartości 50 zł. z wozu stojącego na Placu Serkowskiem w Podgórzu.

Na ul. Podwale auto ciężarowe prowadzone przez szofera Edwarda Szelągę potrąciło Annę Konieczną lat 52 zam. przy ul. Felicjanek. Konieczną przewieziono do szpitala.

Krwawa masakra muzykantów na weselu

W kolonii Praca, w powiecie mińsko-mazowieckim, u gospodarza Ignacego Grady, odbywało się wesele. Wychodziła za mąż jego córka Kazimiera.

Podczas zabawy, jeden z družbów, Aleksander Zbudka, zaprosił do tańca pannę młodą, polecając grać muzykantom oberka. Prawie jednocześnie pan młody zażądał poleczki. Powstał spór. Muzykanci z respektu dla pana młodego stanęli po jego stronie i zagrali polkę.

Zbudka się zgniewał i wspólnie z kompaniami swymi Antonim i Kazimierzem braćmi Kazimierskimi wszczął

z muzykantami bójkę. Poszły w ruch noże i bagnety.

W wyniku skrzypek Piotr Woźnica padł trupem na miejscu, otrzymawszy cios bagnetem w serce, dwaj inni muzykanci otrzymali po kilka ciosów nożem w piersi i w brzuch, tak, że powypadali im jelita.

Obu w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala. Zbudka i Kazimierskich osadzono w więzieniu.

Nasze Konto P. K. O. 408.727

PRAWDZIWA HISTORIA

A zaczęło się to wszystko od tego, że mały Józek przestał nagle chodzić do szkoły. Dziwili się koledzy, dziwiła się pani—Józio, ten warty mały chłopiec o bladej towarzyszce, był przecież dobrym uczniem i tak gorliwie uczył na lekcje. Dotychczas od początku roku nie opuścił ani jednego dnia—aż tu nagle—przestał chodzić do szkoły i nikt nie wie co się właściwie stało. Niema Józka i niema—nie udała się żadnemu z kolegów czego o nim do wiedzieć. Aż tu nagle, na przerwie przyszła do pani jego matka. — Coś tam długo opowiadała pani i nawet ucierała łzy ukradkiem, żeby nikt nie widział. Ale chłopcy dobrze wszystko widzieli i jak tylko pani wróciła do klasy zaraz ją obścibali: nuż wypytują: — Co się stało? Czy Józio chory?

Pani była jakoś bardzo smutna i zgnębiona i rzekła: „Nie może wyjść z mieszkania, bo jest zimno i niema bucików—a potem spojrzęła na chłopców, usiadła za stołem.

Rozpoczęła się lekcja, ale nikt nie mógł uważać. Wszyscy tylko myśleli o tym, że Józek, ich mały pilny kolega—nie może wyjść z domu—jest tak w klatce, jak katek. Na przerwę, chłopcy znowu prosili panią—ale nic im mówić nie chciała, powtórzyła tylko: „Józek nie ma bucików—a do ich mieszkania wchodzi się wprost z ulicy.—w tak zimno—rozumiecie?”

Chłopcy zrozumieli. I jakoś ani w ten dzień, ani w najbliższe dni nie było w całej szkole słyhać Józka kolegów. Jakby ich całkiem nie było. A to dlatego że myśleli nad tym, co tu robić. Wiedzieli już w jakiej okropnej nędzy, w jakiej norze, mieszka biedny chłopiec i nie mieli czasu do stracenia—zaraz na najbliższym posiedzeniu gminy poruszyli tą sprawę. Janek, który był wójtem gminy rzekł: Proszę pani—chcemy temu jakoś zaradzić—i chociaż nie powiedział jasno o co chodzi—wszyscy wiedzieli. Pani nic nie mówiła tylko czekała co dalej. Janek powie. Janek pocierwieniła nie lubiał tak przed całą klasą mówić. I powiedział: Bo proszę pani, trzeba Józkiowi te buciki kupić. Pani uśmiechnęła się i powiedziała: „Dobrze, ale jak to uczynić i skąd weźmiecie pieniędzy?—Wtedy Antek najwyższy z całej klasy i najżywszy nie mógł już wytrzymać i choć nie

prosił o głos wykrzyknął:—Ach, proszę pani! My już wszystko wiemy i mamy już plan“.

A potem zaczęli chłopcy jeden przez drugiego opowiadać pani co postanowili: „Józek musi mieć buciki, musimy mu je kupić. Ale nie chcemy robić składki. Wszystkim rodzicom jest ciężko, a i Józkiowi będzie przykro przyjąć jałmużnę. Postanowiliśmy te pieniądze zarobić sami“

Pani była bardzo ciekawa jak to chłopcy zrobią. A Antek zawołał: „Proszę pani—chcielibyśmy prosić, czyby nie można urządzić wystawy? Wystawy?—zdziwiła się pani!

Tak, tak—wołali chłopcy—wystawy naszych własnych robót. Każdy z nas coś umie robić, możeby ludzie kupili, a te pieniądze byłyby dla Józka.

No—to trzeba zapytać pana

dyrektora o pozwolenie. Zaraz też poszła pani do pana dyrektora. A wszyscy w klasie siedzieli z zapartym oddechem. Co też pan dyrektor powie? Pan dyrektor pozwoli.

Zaraz na drugi dzień rozpoczęły się przygotowania do tej wystawy. Chłopcy pracowali i co najładniejsze roboty wybierali, numerowali i zapisywali cenę. Kilka dni zaszło na krzątaniu—trzeba było bowiem przygotować salę i ciągle jaknajwięcej pięknych rzeczy zrobić. Chłopcy pracowali z ogromnym zapałem—aż się pani dziwiła.

„To dla biednego Józka—przecież on musi mieć buciki“ mówili. Gdy już mieli wszystko ukończone. Romek zrobił afisz. On najlepiej malował w klasie, to też pięknie wmalował: „Dnia 5 b. m. urządziła klasa IV wielką Wystawę Robót“ A pod spodem umieścił drobnymi literkami: Dochód przeznaczony na buciki dla naszego kolegi. Teraz dopiero chłopcy z innych klas dowiedzieli się o całej prawdzie, opowiadali rodzicom: znajomym. To też w dniu wystawy był ogromny ścisk, każdy chciał coś kupić! Nawet pan dyrektor kupił piękną podstawkę pod lampę. Po dwóch godzinach wszystko zostało rozsprzedane, a kiedy przyszło do obliczenia dochodu—to aż chłopcy oniemieli z wrażenia i radości. Dochód wynosił 32 zł. Zaraz na drugi dzień po wystawie pani poprosiła, by przysłała matka Józka—i wręczyła jej pieniądze. „To chłopcy swą pracą zdobyli te pieniądze. Ofiarują je teraz swemu koledze.“

Oh, radość biednej kobiety nie miała granic! „Dziękuję Wam chłopcy, niech Was Bóg błogosławi..“ A na drugi dzień przyszedł Józek do szkoły—bledszy niż zwykle, lecz w nowych cudnych, bucikach, a z oczu jego i mizernej twarzy biła taka radość, że który z chłopców spojrział na niego—uczuwał łzy w oczach; najpiękniejsze łzy—łzy miłości dla drugiego.

Dzielo pomocy ubogim dzieciom w zimie nie ograniczyło się do tego, jednego wypadku. Z pozostałych z kupna bucików pieniędzy utworzono stały fundusz. Chłopcy zamyślają jeszcze o innych uroczystościach z których dochody przeznaczają dla biednych kolegów. Dali oni piękny przykład wszystkim, dzieciom Prawdą?

Już idzie

*Już niedługo upadnie ten pierwszy biały śnieg
I mróz nam wyhaftuje na szybach srebrny ścieg —
Już zbliża się, już idzie milcząca biała zima,
Brylantów pełne dłonie przed sobą, idąc, trzyma.*

*Już idzie, już nadchodzi, dmie w wichru srebrny róg
Przystaje w swojej drodze, gdzieś u rozstajnych dróg
Ogląda się dokoła, i świeci w krąg oczyma...
I wionie mroźnym tchnieniem..*

— To ja — to ja — to Zima..

List z podróży

(O dzieciach w Hiszpanii)

Wiem, że Was dzieci zainteresuje, jak żyją i jacy są Wasi rówieśnicy w innych krajach. Szczególnie w Hiszpanii łatwo mi było zaobserwować tryb życia tych najmłodszych obywateli. Dzieci hiszpańskie prawie zawsze się uśmiechają i są bardzo uprzejme. Mały, bosy chłopak chętnie oderwie się od zabawy, aby uprzejmie wskazać drogę turystom i nie będzie chciał przyjąć za to wynagrodzenia. Dzieci, całkiem małe, często ciężko pracują, a mało zarabiają. Każdy mularz bowiem, cieśla, elektrotechnik, ma przy sobie chłopca noszącego im narzędzia i pomagającego przy robocie. Na ulicach roi się od posłańców, ponieważ noszenie paczek jest uważane za coś ubliżającego szanującej się osobie, to też nieraz widzi się osoby prywatne, za którymi kroczy chłopiec z paczką w ręku. Takich małych pomocników jest na ulicach miast w Hiszpanii pełno. Ale nie tylko pracują i uczą się dzieci—bawią się też i to przeważnie na ulicach źródłem największych radości jest kataryniarz. Otaczają go zaraz dziewczynki i łącząc się w pary tańczą: nieraz, ledwie od ziemi odrosłe, już doskonale takt chwytają. Co rano ulicami przechodzi przekupień z osiołkiem obciążony słodyczami. Na niego czekają dzieci z radością.

Na wsi, dzieci pomagają przy winobranii, zbieraniu fig, migdałów, pomarańcz, cytryn. Ukochanym towarzyszem zabaw na wsi jest osiołek. Jest to najpracowitsze i najpożyteczniejsze zwierzę w Hiszpanii. Jest tak mądre, że woźnica nie

używa wcale lejców, zwierzę rozumie jego głos. Domy w Hiszpanii mają przeważnie balkony gdzie dzieci najchętniej się bawią. Ma ten balkon inne jeszcze znaczenie. Mianowicie dzieci hiszpańskie nie mają choinki ani św. Mikołaja. Czekają za to na Trzech Królów Ci królowie odwiedzają domy hiszpańskie, składają zabawki, słodycze w małe lutki obuwie dzieci wystawiane na balkonach. Aby nie było wątpliwości, czy królowie przyszli—mamu się pocierają buzie śpiących dzieci węglem. Rano dzieci budzą się i biegną zobaczyć w lusterkach czy je pocałował Baltazar (król murzyński), a potem spieszą na balkon z radością. Jedną jeszcze przyjemność posiadają dzieci Hiszpanii. Ponieważ klimat Andaluzji pozwala na odbywanie się lekcji na dworze—więc przez cały prawie rok dzieci uczą się na wolnym powietrzu—pod błękitnym niebem i w złotym słońcu.

—oO—

Kto zgadnie?

Rozwiązanie zagadek z nr. 18.

Zagadka: wiatr; zadanie rach.: liczba 2 |||||

Rozwiązania nadesłali: H. M., M. Ch., Fr. K. z Krakowa oraz M. R. A. R. ze Lwowa, B. B., L. K., M. K. z Wieliczki.

—oO—

Rad najdroższy przedmiot na świecie

Niemcy zajmując górzyste tereny pograniczne Czechosłowacji weszli jednocześnie w posiadanie skarbu jedyne w Europie: mamy na myśli złoża rudy uranowo-radowe w Jachimowie (Joachimstal). Wprawdzie minerały zawierające rad występują jeszcze poza tym w Saksonii, Kornwalii (poł. Anglii), Portugalii i Norwegii, ale nie są one tak bogate i przeważnie nie nadają się do eksploatacji. W ten sposób Niemcy stały się najpotęższym i niemal jedynym producentem radu w Europie.

Produkcja radu jest procesem niebywale zawiłym i trudnym. Jej przebieg zależy zresztą w pewnym stopniu od minerału, z którego się go wydobywa. Istnieje prawidłowość w występowaniu radu ściśle związana z istotą promieniotwórczości.

Rad, który skutkiem swego intensywnego promieniowania przemienia się stopniowo i bezustannie w inny pierwiastek (radon), sam również powstaje na drodze przekształcenia promieniotwórczego z uranu (po całym szeregu przemian pośrednich). Ostatnim ogniwem tych przekształceń jest ołów, nie promieniujący i nie zmieniający już swej istoty chemicznej.

Rad jest, jak mówią fizycy, członkiem „rodziny” promieniotwórczej; jej ojcem jest uran, a ostatnim bezpłodnym potomkiem — ołów. Nic więc dziwnego, że w minerałach uranowych występuje zawsze mieszanina wszystkich ogniw pośrednich rodziny radioaktywnej. Przy tym najwięcej, oczywiście, jest pierwiastków promieniujących najwolniej (a więc najwolniej się roz-

kładających), w znikomych zaś ilościach występują te, których promieniowanie jest potężne, rozkład szybki, a życie krótkie. Oto tajemnica znikomej zawartości radu w różnych rudach i skałach, z których się go wydobywa. Ruda radioaktywna o wysokim procencie radu jest wręcz fizyczną niemożliwością.

W mineralu amerykańskim, zwanym karnaktytem, znajduje się na przykład 16 proc. uranu a 0.0000037 proc. radu. W blendzie uranowej z Jachimowa na 46 proc. uranu przypada 0.000015 proc. radu. Pierwiastek polon, odkryty również przez Marię Skłodowską Curie i nazwany tak dla swego promieniowania o wiele potężniejszego od promieniowania radu — występuje w rudach uranowych w ilościach jeszcze mniejszych i wprost nieuchwytnych.

Nawetna chorości!

Eleganckie obuwie damskie i męskie

wykonuje na zamówienie

Artystyczna Pracownia Obuwia

firma L. Melamed i M. Schramm

KRAKÓW, GOŁĘBIA 2. róg Brackiej

(Sklep frontowy)

Nie trudno sobie wyobrazić, jak zmusnym i niewdzięcznym zadaniem jest wydobycie radu z minerału, w którym znajduje się on (i to tylko teoretycznie) w ilości jednego grama na 7 tys. kg. W praktyce wydajność jest daleko mniejsza, a z 6 ton najlepszej blendy uranowej uzyskuje się zaledwie 0,1 grama radu. Reszta wymyka się nieuchwytnie podczas skomplikowanych i niezliczonych manipulacji chemicznych.

Obecnie Ameryka sprzedaje rad po cenie, która waha się od 100 do 150 tysięcy zł. za 1 gram.

J. A.

Rozmaitości

ŚWIATOWA PRODUKCJA FILMOWA

Wbrew temu co się powszechnie sądzi, Hollywood nie jest największym producentem filmowym świata. Pomimo swojej rocznej produkcji, wynoszącej 475 filmów. St. Zjednoczone ustępują pierwsze miejsce Japonii, produkującej 500 obrazów rocznie. Na trzecim miejscu znajduje się Wielka Brytania (120 filmów), potem zaś Francja (118), Niemcy (108). Cyfry te reprezentują produkcję ubiegłego roku (sezonu). Oto dalsze cyfry, dotyczące Europy: Rosja Sowiecka (60), Czechosłowacja (52), Italia (37), Węgry (34), Szwecja (25), Polska (20), Finlandia (14), Dania (13), Belgia (6), Norwegia (4), Szwajcaria i Holandia (po 3), Turcja (2). W Ameryce Południowej osiągnięto następujące cyfry: Meksyk (52), Argentyna (30), Brazylia (4), Peru (2). Poza tym należy zaznaczyć, że w Indiach wyprodukowano ogółem 352 filmy, w Chinach — 32, w Egipcie — 19.

NAJSZYBSZY SAMOLOT KOMUNIKACYJNY ANGLII

Angielska firma lotnicza „Fairey Aviation Company” otrzymała zamówienie na budowę największego i najszybszego samolotu komunikacyjnego Anglii, który od roku 1940 będzie obsługiwał Anglię i Amerykę Południową na trasie Londyn-Rio de Janeiro. Szybkość samolotu wyniesie 275 mil. ang. na godz. czyli ok. 442 klm. na godz. a lot na wymienionej trasie, długości ponad 10 tys. klm. trwać będzie dwa dni.

UREGULOWANIE OBROTÓW HANDLOWYCH Z JAPONIA

Zasady obrotu handlowego polsko-japońskiego zostały ostatnio uregulowane w ten sposób, że przywóz z Japonii podzielono na dwie listy, z których jedna obejmuje przywóz nieograniczony, a druga towary z wyznaczonymi normami maksymalnymi przez wozu. Wymiana jednak odbywać się będzie na zasadach kompensacyjnych. W związku z tym spodziewane jest znaczne ożywienie stosunków handlowych między Polską a Japonią.

DOZOR NAD WYROBEM KOSMETYKÓW

Ministerstwo Opieki Społecznej przystąpiło do opracowania projektu nowego rozporządzenia o dozorcze nad wyrobem i obrotami artykułów kosmetycznych. Przeniesienie kosmetyczny występuje przeciw tym paragrafom projektu nowego rozporządzenia, które zawierają całe wprost ustępy z dawnego rozporządzenia, będącego ponoć bardzo kłopotliwym dla rozwoju produkcji kosmetycznej w Polsce.

Abdykacja króla światowej prasy

William Randolph Hearst, niekoronowany król Stanów Zjednoczonych, potentat prasowy świata, schodzi na zawsze z widowni. Właściciel 29 wielkich dzienników, 14 tygodników, 3 rozgłośni radiowych i wytwórni filmowej, musiał abdykować i złożyć władzę w ręce rady nadzorczej.

Kariera Hearsta jest niezwykle i wprost fantastyczna, taka, jak zdarza się tylko w Stanach Zjednoczonych. Wpływy wielkiego magnata prasowego, zaciętego przeciwnika Francji, malały już od kilku lat. W roku 1932, gdy jego dzienniki prowadziły kampanię antyfrancuską, rząd Andrzeja Tardieu wydalł Hearsta z terytorium Francji pomimo ciężaru gatunkowego 12 milionów czytelników i miliardów franków.

Hearst stworzył nowy typ prasy sensacyjnej, szantażowej. Historycy dzisiaj zgodnie stwierdzają, że wojna hiszpańsko-amerykańska była dziełem Hearsta, który najniebezpieczniej incydent rozdmuchiwał do olbrzymich rozmiarów i bez przerwy judził opinię publiczną. Gdy wojna skończyła się dziennik Hearsta „New York Journal” bił 1,300,000 egzemplarzy. Jego właściciel stał się prawdziwym królem prasowym.

Zaczyna się wówczas nowy okres w jego życiu. Oszołomiony sukcesami prasowymi, Hearst przerzuca się do polityki i ponosi same klęski. Jego kandydat na prezydenta Stanów Zjednoczonych jest pobity, Hearst mści się w tak okrutny sposób na wybranym prezydencie Mac Kinley'u, że opinia publiczna widzi w nim później moralnego sprawcę zamachu. Hearst staje się wiecznym kandydatem; kandydował

na mera Nowego Jorku, na gubernatora, a nawet na prezydenta. Przegrywał raz za razem.

Dzisiaj wszystko się skończyło. Król prasowy musiał abdykować. Rada nadzorcza wzięła wszystko pod swoją opiekę, a Hearst nie posiada już krzyży władzy. Nikt go nie żałuje bo nikt nie doznał od niego dobrodziejstwa. William Randolph Hearst znika z widowni. Wraz z nim znika także „Wróg Francji nr. 1”

Z jakich zawodów rekrutują się poszukujący pracy

Przeciętny miesięczny stan ewidencyjny osób zarejestrowanych w biurach Funduszu Pracy był w roku budżetowym 1937/38 niższy, niż w roku poprzednim i wynosił 373 483, przy czym spadek przeciętnej w stosunku do roku ub. wyrażał się cyfrą blisko 8 000 osób. Przeciętna miesięczna podaż pracy w poszczególnych grupach zawodowych była następująca (cyfry podane w tysiącach): gońnicy — 13,1, hutnicy — 4,6, metalowcy — 19,1

włókiennicy — 17,8, robotnicy budowlani — 24,8, inni robotnicy przemysłowi — 24,9, bezrobotni umysłowi 31,5. Reszta t. j. 218,3 tys. przypadała na bezrobotnych niewykwalifikowanych

Zmniejszenie się przeciętnej miesięcznej podaży pracy nastąpiło dzięki wydatnemu spadkowi liczby wykwalifikowanych pracowników przemysłowych, wzrósł o blisko 5 tys. zaznaczył się wśród robotników niewykwalifikowanych.

Rewizja traktatu czeskosłowacko-jugosłowiańskiego

Rząd jugosłowiański zamierza po wyborach prezydenta w Czechosłowacji rozpocząć z tym państwem rokowania w sprawie rewizji traktatu handlowego. Sfery gospodarcze przypominają, że cyfra globalna wymiany towarowej między obydwoma państwami ponosiła zmian terytorialnych nie ulegnie zbyt niemu zmniejszeniu.

wacji w całkowitym handlu zagranicznym Jugosławii wynosi 10—12 proc.

Wprawdzie Czechosłowacja zmniejszy wydatnie zakupy pszenicy jugosłowiańskiej z niektórych innych artykułów, natomiast wzrośnie zapotrzebowanie na inne towary jugosłowiańskie, jak kukurydzę, nierogaciznę, tytoń i rudy żelazne.

Zauważyć należy, że udział Czechosłowacji

Niezmieniona dywidenda Tow. Schneider-Creuzot

Donoszą z Paryża, że francuski koncern hutniczy Schneider-Creuzot wykazuje za rok operacyjny 1937/38, zakończony 30 kwietnia b. r., czysty zysk w wysokości 20,6 miln. franków franc. Towarzystwo wypłaci dywidendę w kwocie 80 franków od akcji nominalnej wartości 400 franków. Fabryki zbrojeniowe koncernu upaństwowiono w roku 1937. Koncern Schneider-Creuzot może istotnie cieszyć się z polityki Dadaiera!

Już się ukazała nowa książka

Leona Kruczkowskiego

p. t.

W klimacie dyktatury

Stron 112. Cena 80 groszy.

Na kładem

Krakowskiej Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”, Kraków, Sławkowska 12

RÓŻNE

Uwaga! Nadszedł wielki transport najnowszych materiałów bielskich na ubrania, palta i pokrycia futer, po bardzo niskich cenach. Najtańszy skład bielskich resztek sukiennych. **J. Müntz**, Kraków, **Stradom 16** (w podwórku).

6 GROSZY PRANIE KOLNIERZYKA
Jedynie tylko „PERA” Wzrzesińska 1.
Czyszczenie ubrania 3.50 zł — Sukni 2 zł.—
Centrala WOLNICA 8.

Łóżka polowe żelazne zakupisz, naprawisz najtaniej tylko w Zakładzie tapicerskim **S. Augusta**-Kraków, **Węglowa 3**, przecznica Krakowskiej. Doprowadza stare łóżka do pierwotnego stanu.

DOM SWETRÓW Ostrowieckich, Kraków, **Krakowska 12**. Poleca w wielkim wyborze: **swetry, damskie, męskie i dziecięce**. Najnowsze modele. **Ceny 50% zniżone**.

Torpeda, Kraków, **Starowiśna 83**, poleca wielki wybór kapeluszy okazyjnych jak: „Hückel, „Habig” „Goepfert”.

FUTRA najkorzystniej poleca: **Horowitz**, **Starowiśna 26**.

MATERACE, poduszki, włosienne, łóżka polowe, otomany, tapczany poduszki dla niemowląt oraz przyjmują wszelkie roboty tapicerskie **Zakład Tapicerski BARDACHA**, **Krakowska 44**, telefon 174 83.

Kupuje sprzedaje używane maszyny i urządzenia do wyrobu **wody sodowej, lodów, czekolady, makaronów, przetworów owocowych**. Urządzenia dla laboratoriów chemicznych, — wszelkich rozlewni etc. Cynę angielską, wyroby mosiężne dla metalowców, ołów i inne metale. Nowo — otwarty skład **Józefa Lesera-Mostowa 3**.

Buty narciarskie, najnowszych modeli, z oryginalnych skór angielskich, **Dziadoń, Kraków, ul. Długa 4, Mickiewicza 41**.

Oficerskie buty z cholewami, oraz wszelkiego rodzaju obuwie turystyczne, sportowe, **Dziadoń, Kraków, Długa 4, Mickiewicza 41**

Ogrodnicy, okna inspektowe, impregnowane, oszklone, na dogodnych warunkach poleca: **Unger, Kraków, Józefa 16 tel.143-27**

Chorzy na przepuklinę! Długoletni specjalista **M. Landau** Kraków, **Dietla 44 I. p.** Wykonuje opaski przepuklinowe, różnego rodzaju **suspensoria**, Opaski po operacji ślepej kieszki. Przyjmuje wszelkie reperacje. **Posiada liczne podziękowania**.

FUTRA nowe, przeróbki i reperacje wykonuje: **Franciszek Zgała** Kraków, **ul. Topoliowa 4**.

Meble nowoczesne najtaniej kupisz w firmie **Frisch** **Starowiśna 35**. Dogodne warunki spłaty.

Rozdacia, przetarcia, wypalenia, inole — przetyka bez śladu **Tkalnia sztuczna „Naprawa” Straszewskiego 11**.

Pracownia nożowniczo — mechaniczna „PRECYZJA” w Krakowie **Krakowska 5** wykonuje: wszelkie roboty w zakres **nożownictwa** wchodzące, oraz specjalna **naprawa maszyn drukarskich. Toczzenie i spawanie metali**. **Władysław Mitan**, **Krakowska 5 w podwórku**

Swetry, pullovery, golfy angorowe wełniane, bezrękawniki męskie, damskie i dziecięce, oraz suknie na zamówienia poleca **Pracownia trykotaży Felman** **Sw. Sebastiana 23** (sklep frontowy)

Najnowsze modele w swetrach i pulloverach, oraz pończochy i trykotaże, poleca po cenach najniższych. Skład Fabryczny Horowitz **Grodzka 59**.

Chcesz mieć towar doskonały
Zaufaj firmie:

„PIERZOPUCH”
Starowiśna 19, vis a vis Uciechy
Na składzie: pierze, puch (higieniczne) z żywych gęsi
Wsyпы krajowe zagraniczne.
Koldry puchowe i wełniane
Koce kapy i narzuty
Wyprawy niemowlęce
Przyjmuje wszelkie reperacje w zakresie ten wchodzące

OKULARY!!!

każdy dzień zwłoki dalszym osłabieniem wzroku
NOWOCZESNA TECHNIKA OKULAROWA!
absolwent szkoły zawodowej
DLA OPTYKÓW W WIEDNIU

Optyk Grössler

Zaprzyśiężony rzeczoznawca sądowy.

Kraków, Grodzka 41

TELEFON NR 126-00

DOKŁADNE WYKONANIE RECEPT PP. LEKARZY.

GABINET RACJONALNEJ
KOSMETYKI
JULII STRAWCZYŃSKIEJ
ŚW. JANA 18. — TEL. 211-92.
Porady bezpłatnie!

FIRANKI, bieliznę osobistą, pościelową, biustniki, pierwszorzędnie według najnowszych modeli wykonuje pracownia „Lingerie Elegante” **Kraków, Karmelicka 7, m. 11 tel. 188-45**.

Przyjmujemy szmatki na wyrób **chodników, kilimów, dywanów — Złotego za metr. Tkalnia Kraków, Józefa 2. Tel. 173 98.**

Przyjmujemy perskie dywany i kilimy do naprawy.

W parasolkach najnowsze modele poleca znana wytwórnia **„UMBRELLA”** **Kraków, Rynek Główny 11** Uskutecznia wszelkie reperacje i pokrycia po najniższych cenach

NAUKA

Angielski, francuski, niemiecki, — metodą Ansona — Krowoderska 5. Złoty 4. — miesięcznie.

Goering jedzie do Paryża

Paryż. (ar) W najbliższych dniach nastąpić ma w Paryżu ogłoszenie wspólnej deklaracji przyjaźni Francji i Niemiec. Nie jest jeszcze postanowione czy w celu podpisania deklaracji wyjedzie do Paryża min. Ribbentrop czy premier Goering który w czasie konferencji w Monachium nawiązać miał serdeczne stosunki z Daladierem i stwierdził wobec prasy że „z Daladierem można robić politykę”.

Akcja antyżydowska w Niemczech nie ustaje

BERLIN. Zapowiadane całkowite wyrzucenie Żydów z niemieckiego życia gospodarczego urzeczywistniane jest w dalszym ciągu. Poza ogłoszeniami już szczegółowych przepisów, ustalających techniczne ściąganie miliardowej grzywny oraz przepisów wykonawczych przy „aryzowaniu” przedsiębiorstw żydowskich, przygotowane są dalsze ustawy, dotyczące m. in. domów i mieszkań żydowskich. Poza tym mają miejsce aresztowania Żydów i osadzanie ich w obozach koncentracyjnych.

Jednocześnie przygotowana jest wielka kampania propagandowa, mająca uświa-

H. SMOLARSKA
FORTEPIANY
PIANINA
KRAJOWE
ZAGRANICZNE
SŁAWKOWSKA 4
KRAKÓW

domić społeczeństwo o szkodliwości wpływów żydowskich. W ciągu zimy odbyć się ma nawet w tym celu około 1.500 zgromadzeń w samej prowincji berlińskiej.

W związku z zagadnieniem żydowskim odbyły się dwie zbiorowe konferencje instrukcyjne: marsz. Goering przyjął wszystkich Gauleiterów z całych Niemiec, a min. Goebbels — kierowników prasy propagandowej.

Korespondent dziennika amerykańskiego został wydalony z granic Włoch

RZYM. Korespondent dziennika amerykańskiego „Chicago Daily News”, **Frank Smothers**, przebywający stale w Rzymie, został wydalony z granic Włoch za niezgodne w swej działalności nastawienie pod adresem władz rządowych oraz krytykę polityki zagranicznej.

Zatrucie 64 osób w przytułku dla starców

Praga. (X) W miejskich przytułkach dla starców w Pradze w których mieszkało ponad 2 tys. osób 64 osoby ciężko zachorowały wskutek zatrucia mięsem. Jedna osoba zmarła.

Wyrok za podrzucenie dziecka

Przed S. O. dr. Pyłoszem stanęła **Antonia Jamrozówna** służąca.

A t oskarżenia zarzuca jej, że dnia 14, 9, br. podrzuciła swe dziecko płci żeńskiej i czące 3 tygodnie żyła pod bramą Żłóbka Miejskiego przy ulicy Kolet-k.

Sąd skazał Jamrozównę na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 2 lata.

Osk. prok. Szeli pa bronił adw. dr **Bulwa**.

Gabinet „kosmetyki nowoczesnej „ESPERO”
D-rowej Dattnerowej abs. Univ.
de Beauté „CEDIB” w Paryżu
Kraków, ul. Pawła boczna 9. m. 4.
Telefon Nr 170-63.

zaopatrzone we wszystkie najnowsze aparaty wykonuje wszelkie zabiegi w zakresie kosmetyki wchodzące. Tydzień bezpłatnych kompletnych zabiegów od 8. XI-15 XI 38. Bezpłatne porady stałe

OGŁOSZENIA; Rozmiar strony druku; Wysokość 410 m/m szerokość 370 m/m Podstawą obliczenia jest jeden millimetr. w jednym łamie Strona dzieli się na 4 Ceny ogłoszeń w złotych; 1.strona w 1 łamie za m/m zł 1,25; Tekst II—VII strony zł 1. — Za tekstem zł 0,70 Nadsyłane za 1m/m w 1 łamie zł 0,75. Nekrologi w tekście; do 86 m/m w 1 łamie zł 20.—, 2 łamach zł 30.— Ogłoszenia drobne za słowo 0-10 Dla poszukujących pracy w drobnych za słowo 0-05. Matrymonialne za słowo drobnych zł 0-15. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione łamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku.